

Eesti Vabariigi Põhiseaduse Assamblee  
redaktsioonitoimkonna koosoleku p r o t o k o l l

Koosolek toimus 12.01.92.  
Toompeal 10.00 - 20.30

Eksperdid: J.Pöld, R.Lang, M.Rask, E.Truuväli,  
J.Kaljuvee, E.Markvart.

Kohal olid: K.Jürgenson, K.Kama, L.Hänni, P.Kask,  
J.Rätsep, J.Adams.

Juhatas: K.Kama.

Truuväli: Mind huvitab red.toimkonna suurus? Kas meie töö on efektiivne, kui osa red. toimkonnast pole pidevalt kohal? Kas red. toimkonnast keegi ei asu täiskogus eriarvamusel.

Hänni: Red.toimkond kaitseb praegu kokkulepitud seisukohti ka täiskogu ees.

§57.

Rask: 1993 kõige enne hakkab põhiseadus kehtima täies mahus.

Ülemnõukogu teeks oma töö kohtunike osas ära, kuna juulis 92 lõpevad praeguste kohtunike volitused.

J.Rätsep: ÜN peaks pikendama kohtunike volitusi kuni Riigikogu nad lõpuks eluaegselt kinnitab.

Kui kohtu ette peaksid jõudma kõik inimesed, siis ka president. Kuid kui ta on pannud ametisse kõik kohtunikud!

Truuväli: Missugusel juhul peaks kohtunike nimetamine toimuma absoluutselt puhtalt, s.t. Riigikohtus.

Riigivanem kinnitab vaid atestatsiooni tulemused.

Tsiteerin: Davidit: 1) variant - riigipea 2) kõrgem kohus. Kõige peamine miinus on see, et kohtunik seatakse poliitilise kvoodi ette. Kohtunik peaks teenima ainult õigust, mitte valitsust, presidenti või rahvast.

Hänni: Kõrgeim kohus nimetatakse Riigikogu poolt, alama seisvad Riigikohtu poolt.

Rätsep: Kompromissina oleks see kaalutav. Kuid üleminek ühest kohtu süsteemist teise käib läbi Riigikogu. Siis peaks nimetamine käima Riigikohtu kaudu.

Rask: Rätsep-Hänni ettepanekut ei saa kirjutada põhiseadusesse. Riigikohtu esimees on üks (esimene) teiste seas. Kõik kohtunikud peavad olema võrdsed.

Hänni: Kaks võimalust.

1) Riigikohtu esimehe nimetab Riigikogu. Riigivanema ettepanekul, teised riigikohtunikud. Riigikohtu esimehe ettepanekul

Riigikogu.

2) Kõik riigikohtunikud + esimehe riigivanema ettepanekul Riigikogu.

p.8. nimetab Riigikohtu ettepanekul ametisse Riigikohtu liikmed. Ülejäänud kohtunikud: nimetab ametisse Riigikohtu esimehe ettepanekul kohtunikud. *Riigivanem*.

§71-te.

Koosseisu häälteenamus - aksepteeritud red.toimkonna poolt.

Truuväli: nõuab koosseisu 2/3 häälteenamust kvoorumiks, Riigikohtu esimehe ja Riigikohtu liikmete kinnitamiseks.

Jääb kaks varianti.

p.10 otsustab kõige ette tuua.

p. 12 võiks olla p. 15 ees. Riigikogu võib omast tahtest välja kuulutada erakorralise seisukorra.

Eriolukord - see oleks haiguste jaloodusõnnetuste puhul - valitsuse asi.

p.12 kuulutab riigis välja erakorralise seisukorra vastavalt põhiseaduse §-le 120.

§71 p.1 5 ja §57 p. 13 ebakõla "teenetemärgid"

p.13 jätta välja: aunimetused ja

p.15 kuulutab kõige ette.

§59. "liigid ja suuruse" maha.

§60. lõpp "kaitseväeteenistuse kohustusest".

§62. Lang: Miks ei ole korraliste istungite toimumise aega.

Uus §61.A Riigikogu korralised istungjärgud toimuvad jaanuarikuu teisest esmaspäevast juunikuu kolmanda neljapäevanining septembrikuu teisest esmaspäevast detsembrikuu kolmanda neljapäevani.

§67 §61B

"Riigikogu erakorralised istungjärgud kutsuvad kokku Riigikogu juhataja presidendi, valitsuse või vähemalt Riigikogu koosseisu ühe viiendiku nõudmisel.

§62. "Üks aasta volitusi" välja jätta kuna ei taga neutraalsust, kodukorra seadusesse.

§63.

Truuväli: 1/4 on liialt madal. Vähemalt pool, muidu pole õiguslikku garantiid.

Lang: 1/4 puhul võib teha 2 valitsust

Kask: Ei ole võimalik.

Markvart: On ära määratud aktid, mis peaks koosseisu poolthäälteenamust nõudma.

Kvoorumid nõue teiste puhul samaks.

Hänni: tõsta kvoorum 1/3 peale ja seadusandluse ptk. loetlema seadused, kus kõrgem kvoorum.

Rask: jätta 1/4 peale ja loetlema kõrgema kvoorumid seadused.

Juristidel eriarvamus:  
Äärmisel juhul 1/3,  
kuid vaja oleks pool = 50 + 1.

Kask: 16 ptk kuni Töö ja kodukorra seaduse vastuvõtmiseni kehtib 50 + 1. Oleks seekompromiss?

§64.

Lang: Peaks moodustama õiguskomisjoni, mis oleks nn. "suur" ehk põhiseaduslik komisjon. Millel on vahest ka erakorralised volitused.

Kask: Soome analoogia ei kõlba. Õiguskomisjoni sissetoomise vastu. Alatised komisjonid võib välja jätta.

Adams: On lähtunud, et Riigikogu kodukord kehtestatakse seadusega. See on Riigikogu siseasi.

Kui paneme õiguskomisjoni, nõutavad rahandusspetsialistid alatist eelarvekomisjoni jne.

Kas saaks "komisjon" asendada "toimkond". Tõmmata maha "alatisi ja ajutisi"

"Alatiste", "loetelu" pädevus, samuti".

§65 Riigikogu istungid on avalikud, kui Riigikogu kahekolmandikulise häälteenamusega ei otsusta teisiti.

Hääletamine Riigikogus on avalik kui, seadus ei näe ette salajast hääletamist, või hoopis... v.a. juhud, kui seadus näeb ette salajase hääletamise.

§66. Rätsep: Jääb rahvale ebaselgeks.

K.Kama: Põhiseadusest ei peagi igaüks aru saama.

Rask: Rahvast üldhariv norm. Teooriat ja koolkonda rajav norm. Samas on tasakaalustamata teiste normidega. Maitse küsimus, kas sisse võtta või ei.

Markvart: Võiks viia lõpp- või selgitavatesse sätetesse.

§66 lõppsätetesse, sinna võiks viia ka selgitused, kes on eestlased, Riigikogu koosseis, riigiametniku mõiste jt. mõisted.

§ 68.

Lang: Miks kirjaliku arupärimisega?

Kelle poole võib pöörduda, see ring kitsas!

Selles küsimuses võetakse vastu otsus.

Kama: Kas saame teha ammendava loetelu. Riigikogu liikmetel on õigus pöörduda arupärimisega valitsuse ja tema üksikute liikmete, Eesti Panga presidendi ja teiste Riigikogu poolt nimetatud isikute poole, v.a. riigivanema poole.

Peaks saama ka Riigikohtu esimehe poole. Seda korralduslikes küsimustes, mitte sisulistest.

Riigikogu liikmetel on õigus pöörduda arupärimisega valitsuse ja tema üksikute liikmete, Eesti Panga nõukogu esimehe, Eesti Panga presidendi, riigikontrolöri, õiguskantsleri, kaitseväge juhataja poole.

Järjekord tuleb ühtlustada.

Lg. 2. Arupärimisele tuleb vastata Riigikogu istungil kahekümne istungipäeva jooksul.

§69.

Lang: Mis on see Riigikogu otsus?

lg. 1.

Riigikogu liiget saab kriminaalvastutusele võtta ainult õiguskantsleri ettepanekul Riigikogu koosseisu enamuse nõusolekul.

Adams: On ära jäetud Riigikogu liikme vahistamise keeld.

Rask: Vahistamine on vaid üks tõkendi liike. Vaid kuriteo paigast tabatuna. Kuid kõik peavad olema võrdsed kodanikud, siis erimenetlust ei tohiks kasutada.

"Riigikogu liige on puutumatu. Teda saab kriminaalvastutusele võtta ainult õiguskantsleri ettepanekul Riigikogu koosseisu enamuse nõusolekul.

Koosoleku juhataja:

K. Kama

Protokollija:

H. Sibul